

VENTOLÀ

I. *Ventolà*, llogaret de la Vall de Ribes, damunt i 3 k. al NO. de la vila de Ribes, a on és agregat.

PRON. *bəntulá*, a Ribes (Casac., 1920).

MENC. ANT. 982: «*Ventolano* locus in valle Petriariense» (*Cat. Car.* II, 173.6; Dom Bouquet, *Reg. Hi. Gaules* IX); 999: «in valle Cerdaniense, infra terminos de villa *Ventolano*» (Alart, *Cart. Rouss.* 32; Abadal, *Eixalada*, p. 216; Gigot, *RLiRXXVIII*, 19); 1011: *Ventolano* (*BABL* V, 252); 1198: id. (*BABL* VII, 88); 1er terç S. XIV: «a *Ventolà*, en entesties e en exorquias» (Capbreu de prestacions dels vassalls de S. J. Abadesses dins la batalla de *Veiners*, que comprenia aquest llog. i Planoles); 1348: «P. V. rector de St. Cristoforo 15 de *Ventolano*» i anàleg a. 1384 (SerraV., *Ptinós M.* III, 388); 1354: «*Ventolà* --- Val de Ribes» (*CoDoACA* XII, 85).

II. A l'alta Ribagorçana: *Ventolà*, pron. *bəntolá* a 20 Noals (Casac. 1920), llogaret a considerable altura, damunt el Pont de Suert, del qual és agre. Id. a Llesp (1953; XIII, 196).

MENC. ANT. 965-66: *Ventolano* (SerranoS., *NHRbg.*, p. 377; Abadal, *P. i R.* n° 197); 1010: *Ventolano* (Serrano, p. 440); 1013: «de fines illius Lavadius --- et de *Ventolano* usque in ipso rigo» (*Cart.* de Lavaix, 4, p. 61); 1015: «villa *Ventelano* (Serrano, p. 479); 1043: «de collo *Enrrense* uque in ipso rio de *Ventolano*; et de *Chalamacho* usque in *Nochera*» 30 (*Cart.* Lavaix, 22, p. 74). *Princ. S. XIII*: «inv. de Lavaix cum eccl. Sti. Stephani de *Ventolano*» (Ib. 70, p. 112).

III. *Ventolà*, pda. de Camps, te Urtx (IX, 126).

IV. *Ventolà*, pda. d'Abella (vall de *Camprodon*). Prop del trifini amb *Vilallonga* i *Pardines* (com. de J. Pascual, 1970).

V. A la vall d'Àssua: *Ventolano*, capbreu de 1645. 40

VI. Tuc de *bontolá* (> *Ventolau*), un dels més alts de Tavascan (*Ll.* 24, 55), amb la -N- caduca basconitzant (*E.T.C.* I, 124).

VII. *Ventoulà*, mas en el Coserans, te. Engomer.

VIII. *Ventolana* i *Massarof* són «montes entre Bèrnia y Parsents», (Cavanilles, II, 214), entre Callosa i Calp.

ETIM. No crec que se'ls hagi de cercar una etimologia pre-romana. Pot ser merament catalana partint de l'adj. *ventolà* 'elevat, llevat enlaire'. Cf. l'ús que en feia St. Vicent Ferrer, desaprovant que les donzelles tinguin els «ulls *ventolans*» (*Quaresma*, 173.72).

Notem en efecte la posició del *Ventolà* de Ribes i el del Pont de Suert, penjats amunt de la serra damunt de llur vila: el Tuc de *Ventolau* a la vall de Cardós és altíssim; el de Camprodon és prop de la carena; i és ben alta la serra valenciana de *Ventolana*; l'arrelament del VIII ja ens trauria del cap el pensament d'un celtisme.

Descartem doncs altres pistes etimològiques; *Venetulani* comunitat no llunyana de la ciutat de Roma segons Plini, *N. H.* III, 69. No paronímia casual: NP germ. *WINTILA (si de cas fóra *Windila*); àdhuc i un NP que Schulze reconstrueix *Ven<t>u<l>ania* (252 en una inscr. del *CIL* X) és poc probable que hi tingui gaire relació.

Ventolra (no existeixen *Ventolrà* ni -*toldrà*), V. *Galleuda Ventonella*, V. *Ve-*

VENTRE

Nom que designa indrets de forma arrodonida que recorden la forma d'un ventre ple: *DECat* IX, 127a12; b24-128a5.

El Ventre, partida de Sant Pere dels Forcats.

Ventrell, partida de Benimantell (xxv, 17.15).

Barranc de les Ventreres, partida del terme d'Alcoi (xxxiv, 6.21). J.F.C.

Ventrell, *Ventreres*, V. *Ventre* *La Ventola*, V. *Ve-Venut*, V. *Vilavenut*

VENZILLES

35

Llogaret antic i abans parròquia, a la Baga de la Cerdanya central, al Sud o SO. de Puigcerdà. Devia ser prop d'Alp i Das (dins el terme del qual l'inclou Ponsich), car en una enumer^o de l'a. 983 va entre Prats i Alp, i en l'Acta de 839 entre Sanavastre i Bor.

MENC. ANT. 839: Acta C. Sd'Urg. (ed. P.Pujol, n° 193): *Uicinulas*, però *Vinzillas* en el Capbreu coetani, que reflecteix les formes vulgars, sense llatinització (va seguit de Bor i *Uruz*); 980: «in com. Cerdanie, 45 in appendicio de *Vencillas*» (SerraV., *Ptinós Mitl.* III, 88); 983: «in Beliu, Prats, Penidol, in *Vencilles*, Herula, Albi, Estoll» (ib. 90); 1058: «in lo. q. voc. *Venzinles*» (bis) (id. 104n.); 1064: id. id. (ib. 103). El monjo Perelló (1807) al marge d'aquestes còpies posa, en referència a l'any 1372, una anotació parlant dels confins del *mas Venzilles* (SerraV., p. 104); 1286-7: «tibi B. de *Venzilles*» (Delcor, *Juifs Puigcerdà*, en *Sefarad* 1966, p. 44).

Aquesta és, doncs, la forma real i viva, i ja la del Capbreu vulgar de l'Acta de 839, confirmada encara per les dades que hi afegeix Ponsich (*Top.* 155): 982,